

[Hækkerup.]

at den højtærede Statsminister har doceret, at naar blot man ophævede Fagforeningerne, afskaffede 8 Timers Dagen og nedsatte Arbejdslønnen, saa vilde Arbejdsløsheden forsvinde af sig selv; men jeg anser virkelig den højtærede Indenrigsminister for at være for klog til at tro paa en saa overfladisk og saa bundfalsk Paastand. For den højtærede Minister og Venstrepartiet som Helhed ved jo særdeles godt, at trods den lave Løn paa Landet drives Landarbejderne alligevel ind til Byerne paa Grund af Arbejds-mangel. Venstre ved ogsaa særdeles godt, at Fagforeningerne paa Landet er overordentlig svage, og at Lønnen er lavest dér, uden at der derfor er mindre Arbejdsløshed. Venstre ved godt, at Fagforeningerne paa Landet er højst 10 Aar gamle, men til Trods derfor har Landbruget i mere end 3 Snese Aar maattet skubbe sit Befolkningsoverskud ind til Byerne eller til Udlandet. Og vi ved, at det er ikke nogen daarlig og udelig Arbejds-kraft, der saaledes er blevet skubbet væk fra Landbruget. Mange af Byernes Elitearbejdere er kommet ude fra Landet. Vi ved alle, at paa Amerikas Prærier, i Kanadas Skove og andre Steder i Udlandet har danske Landarbejderes, danske Husmænds og Gaardejeres Børn taget det haarde Tag, der har skabt Respekt for Danmarks Navn og øget de Danskes Anseelse som et dygtigt Arbejdsfolk.

Derfor er ogsaa den højtærede Statsministers Tale i sig selv bundfalsk. Det havde været langt bedre, om Landarbejderne i Tide havde organiseret sig og derigennem skaffet sig en saadan Løn, at vort Lands Hovederhverv, vort mest naturlige Erhverv, ogsaa var i Stand til at byde sine Arbejdere de bedste Vilkaar. Det vilde have været bedre for Arbejderne, og det vilde have været bedre for de sociale Tilstande. For den Mand, der i Øjeblikket sidder ved sin Bedrift og maaske har en aarlig Udgift af f. Eks. 12 000 Kr., kan det være ligegyldigt om de 8 000 Kr. er Renter og de 4 000 Kr. er Skatter og Arbejds-løn, men som Samfundsbürger er det ham ikke ligegyldigt, om Forholdet var det omvendte, om de 8 000 Kr. var Arbejds-løn og Skatter og de 4 000 Kr. var Rentepenge. Og Samfundet vilde være bedre stillet derved. Kapitalen vilde have mindre Magt over den

danske Jord, og det danske Landbrug vilde lettere være kommet over Krisen; thi Lønnen daler ned med Pristallet, og Skatterne kan bringes ned med Pristallet, men Prioritetsrenten falder ingenlunde med Pristallet. Derfor er det Grundsyn, der ligger bagved det foreliggende Lovforslag, ganske fejlet og samfundsmæssig skadeligt. Kapitalen vil faa større og større Magt, en Magt, der kan føre Samfundet ud i Kriser, hvis Følger man ikke kan overse.

Hvis man tror, at dette Lovforslag vil medføre nogen væsentlig offentlig Besparelse, tager man i høj Grad fejl. Det er nu en Gang saaledes, at Mennesker skal have Mad hver Dag, og saa udgaaede som mange Smaaafviks Hjem er efter Aars Krise og Arbejds-løshed, kan Folk ret hurtigt, naar Hjælpekasseshjælpen stoppes, blive nødsaget til at søge Fattighjælp, til at sælge deres borgerlige Rettigheder for at mætte sig selv og deres Børn. Man regner maaske med, at der alligevel er færre, der vil søge Hjælp, naar det er Fattighjælp i Stedet for Hjælpekasseshjælp. Det er muligt, at adskillige maaske vil søge at sulte sig igennem; men til Gengæld vil de, der kommer ind under Fattigvæsenet derved kræve mere, have tabt deres Selvopholdelsesdrift, deres Selvgættelse, fordi der er slaaet moralske Principper i Stykker hos dem. De mener da som saa, at naar de alligevel skal være under Fattigvæsenet, maa de se at faa det mest mulige. Hvad Fattigvæsenet tidligere har betydet moralsk for Befolkningen, er der ingen, som kender den sociale Udvikling, der kan være blind for. Jeg har haft med Forsørgelsesvæsenet at gøre i den By, hvor jeg bor, i mere end 10 Aar, og jeg har set mange sørgelige Eksempler paa, hvorledes Fattighjælp i det lange Løb bidrager til at nedbryde Karakteren. De Mennesker, som drives over paa Fattigvæsenet, faar i Løbet af forholdsvis kort Tid et andet Præg over sig, end de tidligere har haft; den tidligere Selvtillid og Menneskeværdighed forsvinder og afløses af en Blanding af Ydmyghed, Forslagenhed og andre uheldige Egenskaber. Derfor hævder jeg, at Fattigvæsenet er ikke blot økonomisk dyrt, men ogsaa i høj Grad moralsk dyrt for Samfundet. Og en Forøgelse af Fattighjælpen efter hidtil ukendt Maalestok vil blive Resultatet, hvis det foreliggende Lovforslag vedtages, saaledes